

*М. С. Самойленко,
студент V курсу 14 групи
Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ОРГАНІВ І УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Проблема оцінювання ефективності діяльності органів та установ виконання покарань нині стала досить актуальною. Це пов'язано, зокрема, з потребою дотримання Україною вимог міжнародно-правових актів щодо належного ставлення до засуджених, поваги до їх честі, гідності. Гуманізація покарання, гуманне ставлення до осіб, які відбувають покарання, забезпечення прав засуджених і свобода від будь-якої дискримінації визнаються на сьогодні основними принципами взаємодії з особами, які засуджені до позбавлення волі.

Нагляду за поведінкою засуджених відведене важливе місце серед інститутів кримінально-виконавчого права. Нині його проведення врегульоване як кримінально-виконавчим законодавством, так і відомчими актами. Нагляд у виправній колонії – це система спостереження та контролю за поведінкою засуджених, що здійснюються спеціально призначеними нарядами з працівників підрозділу [1].

Досліджуючи особливості процесу оцінювання ефективності діяльності органів і установ виконання покарань, можна погодитися з позицією І. І. Артима та Г. О. Дзяни, які, характеризуючи процес оцінювання, вказують, що важливість оцінювання вимагає підкріплення його ефективності використанням певних законодавчо встановлених вимог і правил, що дають змогу забезпечити достовірність інформації, надійність і професійність процедур. Науковці наголошують, що правову основу оцінювання становлять:

- нормативні документи (закони), що містять обов'язкові й непорушні вимоги до кожного оцінювача;
- правила (стандарт) оцінювання – професійні рекомендації, що розглядаються як еталони якості й сумлінності робіт, які проводяться оцінювачами;
- договори, тобто угоди двох і більше осіб про встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків;
- професійне регулювання, що переважно містить етичні норми, зафіксовані у спеціальному кодексі. Поведінка оцінювача припускає, що у своїх рішеннях він не відхиляється від прийнятих професійних норм [2, с. 113].

Досліджуючи правові засади оцінювання ефективності діяльності органів та установ виконання покарань, слід виділити загальні й спеціальні нормативно-правові акти в цій сфері. До першого виду належать Конституція України, закони України «Про запобігання корупції», «Про державну службу» тощо. Наступною ланкою є спеціальні нормативно-правові акти, серед них різного роду інструкції, накази і розпорядження, що видаються безпосередньо керівництвом органів та установ виконання покарань. Спеціалізованим законом є Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу» від 23.06.2005 р., який у ст. 16 встановлює вимоги до персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України і його відповідальність. У Законі йдеться про зобов'язання персоналу ДКВС України неухильно виконувати закони України, додержуватися норм професійної етики, гуманно ставитися до засуджених і осіб, узятих під варту; а також про притягнення до відповідальності осіб рядового і начальницького складу та працівників, які виявили жорстоке ставлення до засуджених і осіб, узятих під варту, або вчинили дії, що принижують їх гідність, та звільнення зі служби (роботи), якщо стосовно нього постановлено обвинувальний вирок суду, який набрав законної сили, або якщо протягом року за такі ж дії до нього вже було застосовано дисциплінарне стягнення [3].

Оцінювання дій окремого працівника певним чином відображає роботу всього органу виконання покарань, а отже, і ефективність його роботи, професійність, досконалість, спрямованість на отримання певного результату. З огляду на те, що оцінювання ефективності діяльності органів і установ виконання покарань здійснюється стосовно кожного працівника, необхідно визначити морально-етичні норми, яким він має відповідати. Правові положення щодо закріплення моральних і етичних норм поведінки працівників органів і установ виконання покарань закріплюються у Кодексі етики та службової поведінки персоналу ДКВС України, схваленому на засіданні Колегії Державної пенітенціарної служби України (протокол від 19.12.2012 р. за № 11РК).

Правові засади взаємного поводження персоналу установ виконання покарань із засудженими та з іншими особами визначаються наказом Міністерства юстиції України від 29.12.2014 р. № 2186/5, яким затверджують Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань.

Іншим важливим актом є наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження порядку проведення атестування осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України» від 24.01.2017 р. № 172/5, відповідно до якого метою атестації осіб рядового і начальницького складу є оцінка їх ділових, професійних, особистих якостей, кваліфікаційного рівня на підставі глибокого і всебічного вивчення, визначення відповідності обійманим посадам, зміцнення дисципліни й дотримання законності, а також перспектив подальшого проходження служби [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що нині бракує єдиного нормативно-правового акта, який здійснював би правове регулювання оцінювання діяльності органів і установ виконання покарань. Така ситуація спричиняє низку проблем, серед яких найбільш поширеними є:

– відсутність єдиного підходу до розуміння поняття «оцінювання ефективності діяльності органів і установ виконання покарань»;

– нечіткість встановлених у законодавстві принципів здійснення такого оцінювання та кола суб'єктів, які його проводять;

– недосконалість регламентованого порядку проведення різних видів оцінювання ефективності діяльності органів і установ виконання покарань (як самої процедури, так і часових меж);

– недостатність визначених на законодавчому рівні критеріїв для проведення такого оцінювання відповідності працівників обійманий посаді. Існують певні проблеми і з можливістю оскарження результатів оцінювання діяльності органів та установ виконання покарань (його окремого працівника).

Видається, що важливим напрямом у вирішенні цієї проблеми має стати детальна розробка питання джерел кримінально-виконавчого права в цілому та місцевих відомчих нормативних актів зокрема [5].

Таким чином, подальші дослідження у сфері оцінювання ефективності діяльності органів і установ виконання покарань мають бути спрямовані на виявлення прогалин у чинному законодавстві України, встановлення наслідків відсутності спеціалізованого нормативно-правового акта, який визначав би порядок проведення оцінювання ефективності органів та установ виконання покарань, їх посадових і службових осіб.

Список літератури

1. Ткачова О. В. Безпека персоналу установ виконання покарань як елемент режиму позбавлення волі / О. В. Ткачова // Кримінальне право та кримінологія. – 2014. – С. 234.

2. Артим І. І. Розвиток оцінювання в системі органів державного управління: зарубіжна та вітчизняна практика / І. І. Артим, Г. О. Дзяна // Демократичне врядування. – 2009. – Вип. 4. – С. 108–115.

3. Про Державну кримінально-виконавчу службу: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 29. – Ст. 1697.

4. Про затвердження порядку проведення атестування осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України: наказ Міністерства юстиції України від 24.01.2017 р. № 172/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0107-17>

5. Автухов К. А. Щодо якості підзаконних нормативно-правових актів у галузі кримінально-виконавчого права (на прикладі правил внутрішнього розпорядку СІЗО) / К. А. Автухов // Питання боротьби зі злочинністю. – 2013. – Вип. 26. – С. 217–218.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

ТОМ 1

Харків
2017

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

Організаційний комітет:

Гетьман А. П. – голова організаційного комітету, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;

Головкін Б. М. – заступник голови організаційного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ткачова О. В. – відповідальний секретар, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Автухов К. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Таволжанський О. В. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: матеріали круглого столу студентів, аспірантів, молодих вчених (4 квітня 2017 року, м. Харків): в 2т. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, Б. М. Головкина та інш. – Харків : Юрайт, 2017. – Т1 ., – 251 стр.
ISBN – 978-966-2740-95-0

У збірник увійшли наукові доповіді та тези виступів учасників круглого столу, присвяченого перспективам реформування кримінально-виконавчої системи України.

Матеріали подані в авторській редакції.

The collection made scientific reports and abstracts of the participants of the round table devoted to the prospects of reforming the penal system of Ukraine. Materials for were presented by the authors.

ISBN – 978-966-2740-95-0

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

© Гетьман А.П., Головкін Б.М. та інш., 2017
© “Юрайт”, 2017

ЗМІСТ

| | | |
|--------------------------|---|----|
| Андрєєв Є. О. | Гуманізація кримінально-виконавчого законодавства..... | 3 |
| Атрєп'єва М. Р. | Актуальні проблеми виконання та відбування покарань у місцях позбавлення волі..... | 7 |
| Біленький Д. В. | Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: щодо внесення змін до «Закону Савченко»..... | 10 |
| Бойко В. О. | Поняття «злісне порушення встановленого порядку відбування покарання»: спірні моменти..... | 13 |
| Борох Ю. О. | Реалізація принципу справедливості під час відбування покарання..... | 16 |
| Бумба О. А. | Пробачія та стан упровадження в Україні..... | 19 |
| Васюк О. О. | Проблемні питання виконання покарання у виді штрафу..... | 23 |
| Вручинський Д. Г. | До питання визначення законного інтересу засуджених..... | 28 |
| Гавенко Т. Ю. | Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі..... | 31 |
| Герасименко С. С. | Спонування засуджених до зразкової поведінки: метод «батого» чи «пряника»?..... | 35 |
| Горшкова Я. С. | Про деякі проблемні питання, що виникають під час виконання покарання у вигляді штрафу..... | 39 |
| Дейнека П. В. | Перевищення меж при застосуванні заходів фізичного впливу в установах виконання покарань..... | 43 |

| | | |
|----------------------------|--|----|
| Дорощенко К. В. | Відповідальність за несплату або ухилення від сплати штрафу..... | 45 |
| Дубанич М. Ю. | Правовий статус засуджених: до питання конституційного забезпечення права на працю засуджених до позбавлення волі..... | 47 |
| Дубровін С. І. | Використання категорії «ресоціалізація» стосовно неповнолітніх засуджених: окремі аспекти..... | 50 |
| Євтушенко Д. О. | Процес ресоціалізації неповнолітніх, звільнених з установ виконання покарання..... | 53 |
| Загурська А. В. | Щодо права засуджених на листування.. | 56 |
| Зайкова Я. Ю. | Ресоціалізація при відбуванні покарання у виді арешту та обмеження волі: порівняння ефективності..... | 60 |
| Зосіч М. Ю. | Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей..... | 64 |
| Кирилюк С. О. | Надання державній кримінально-виконавчій службі слідчих функцій..... | 68 |
| Кишеня В. С. | Наглядова пробація у Сполучених Штатах Америки. Перспективи застосування іноземного досвіду в Україні..... | 72 |
| Клименко С. С. | Проблемні питання звільнення від відбування покарання вагітних жінок..... | 75 |
| Клімашевський В. Д. | Проблемні питання процедури помилування в Україні..... | 79 |
| Коваль В. В. | Перспективи створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій в | |

| | | |
|---------------------------|---|-----|
| | Україні з урахуванням досвіду зарубіжних країн..... | 83 |
| Козаченкова Д. С. | Щодо законних інтересів як елементу правового статусу засуджених..... | 87 |
| Козачок М. М. | Проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених..... | 89 |
| Козій Н. А. | Введення інституту приватного виконання рішень..... | 92 |
| Крячко Л. Ю. | Особливості правового регулювання користування засудженими глобальною мережею Інтернет..... | 96 |
| Кудрявцева В. В. | Умови праці засуджених до позбавлення волі: деякі питання | 100 |
| Левандовська І. В. | Громадські роботи: міжнародний досвід і Україна..... | 103 |
| Левіна О. О. | Тактика виявлення осіб, схильних до суїциду. Профілактика суїцидів серед засуджених та осіб, взятих під варту... | 107 |
| Лисенко О. Е. | Розбіжності у визначенні поняття «громадські роботи» за Кримінальним та Кримінально-виконавчим кодексами України..... | 110 |
| Лукашова Є. В. | Соціально-виховна робота із засудженими (мета та способи)..... | 115 |
| Малиш С. С. | Окремі аспекти соціально-виховної роботи з неповнолітніми, засудженими до позбавлення волі..... | 119 |
| Мартинюк Н. В. | Прихована проблема відповідальності осіб за ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт..... | 123 |
| Масловська Ю. Ю. | Працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі: окремі аспекти.. | 126 |
| Мельник М. Г. | Застосування фізичного впливу, | |

| | | |
|---------------------------|---|-----|
| | спеціальних заходів, зброї до засуджених..... | 129 |
| Мешков С. В. | Ресоціалізація неповнолітніх засуджених..... | 132 |
| Мироненко А. А. | Міжнародний досвід пробації..... | 134 |
| Моржановська А. І. | Право на користування Інтернетом засуджених, які відбувають покарання, пов'язані з позбавленням волі..... | 138 |
| Насібулліна Н. Р. | Цілі покарання..... | 141 |
| Носач Є. О. | Досудова пробація як елемент оновлення системи юстиції України..... | 146 |
| Павельчук Д. А. | Виховання та перевиховання засуджених до позбавлення волі..... | 147 |
| Павленко В. О. | Чи можливе виправлення осіб, засуджених до довічного позбавлення волі?... | 151 |
| Павлуцька В. І. | Цілі покарання та кримінально-виконавчого законодавства..... | 154 |
| Пастушок Б. М. | Виправлення і ресоціалізація засуджених..... | 157 |
| Певень М. М. | Проблеми здійснення процедури помилування в Україні..... | 160 |
| Пищик К. О. | Спірні питання запровадження слідчих підрозділів Державної кримінально-виконавчої служби..... | 163 |
| Рева Н. М. | Щодо питання застосування громадських робіт..... | 166 |
| Романченко Д. І. | Щодо питання про міжнародно-правові правила поведіння із неповнолітніми засудженими..... | 169 |

| | | |
|-------------------------|---|-----|
| Руденко А. М. | Діяльність громадських організацій та їх вплив на кримінально-виконавчу систему України..... | 173 |
| Самойленко М. С. | Проблемні питання оцінки ефективності роботи органів і установ виконання покарань..... | 177 |
| Святокум А. Ю. | Запровадження центрів пробації для неповнолітніх осіб..... | 181 |
| Сергієнко В. М. | Місце суспільно корисної праці в системі заходів ресоціалізації засуджених до позбавлення волі | 184 |
| Синявський М. А. | Виправлення засуджених до позбавлення волі : міф чи реальність?... | 189 |
| Слюсар Д. Ю. | Впровадження приватних установ виконання покарання в Україні..... | 192 |
| Смиковська А. М. | Місце духовної та благодійної опіки церков у системі виховного впливу на засуджених осіб..... | 194 |
| Тарапунець В. В. | Загальна характеристика покарання у виді виправних робіт та відмежування його від виправних робіт як адміністративного стягнення..... | 197 |
| Тертична А. А. | Інститут пробації: необхідність подальшого впровадження в Україні..... | 201 |
| Ткачова А. С. | Виконання покарання у виді арешту: проблемні питання..... | 204 |
| Ткачук А. О. | Право засуджених на користування глобальною мережею Інтернет – нові можливості для ресоціалізації та соціальної адаптації засуджених..... | 207 |
| Федорець А. Є. | Інститут закінчення строків давності виконання обвинувального вироку як підстава для звільнення особи від | |

| | | |
|-----------------------|---|-----|
| | відбування покарання..... | 210 |
| Хакімова М. Т. | Порівняльний аналіз застосування заходів безпеки в установах виконання покарань України та Естонії..... | 21 |
| Харченко Я. Є. | Щодо питання реалізації досудової пробації 17 в Україні..... | |
| Шевченко А. І. | Кримінально-виконавча характеристика засудженої особи..... | 221 |
| Шпарага Д. Ю. | Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання..... | 225 |
| Штефан Є. О. | Форми впливу соціально-виховної роботи на засуджених до довічного позбавлення волі..... | 290 |
| Штокало Т. В. | Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі..... | 233 |
| Шутов Д. К. | Деякі проблеми покарання у виді виправних робіт..... | 236 |
| Шутова Л. М. | Міжнародно-правовий аспект виконання громадських робіт..... | 239 |
| Ярова А. В. | Громадський вплив як засіб ресоціалізації засуджених..... | 243 |

Наукове видання

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

Відповідальний за випуск: Головкін Б. М.

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний.

Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 17,5. Облік.-вид. арк. 12,93.

Тираж 30 прим. Зам. № 114911. Ціна договірна.

Друкарня «Аладдин-Принт»

61023, м. Харків, вул. Сумська, 4, оф. 8

Тел.: (057) 764-72-11 <http://aladdin-print.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 966600 від 28.03.2003 р.